

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpideohjelma 2025–2028

Uudenmaan liiton julkaisu E 265 - 2025

Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpideohjelma 2025–2028

Uudenmaan liiton julkaisu E 265 - 2025
ISBN 978-952-448-614-9
ISSN 2341-8885

Julkaisija: Uudenmaan liitto

Helsinki 2025

Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Helsinki-Uusimaa Regional Council

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi

SISÄLLYS

1	Johdanto	3
1.1	Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma (2021)...	3
1.2	Lähtökohtia toimenpideohjelman laatimiseen vuosille 2025-2028	3
2	Toimenpideohjelman laatiminen	4
2.1	Liikennejärjestelmän tilan kehitys	4
2.2	Tavoitteiden ajantasa-arvio	5
2.3	Toimenpideohjelman muodostamisperiaate	6
3	Toimenpideohjelma vuosille 2025-2028	7
3.1	Joukkoliikenteen ja matkaketjujen kehittäminen.....	7
3.2	Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen.....	7
3.3	Tieverkon ja kuljetusyhteyksien kehittäminen	7
3.4	Muut kuin liikenneyhteyksiin liittyvät kärkitoimet.....	8
4	Jatkotoimenpiteet	8

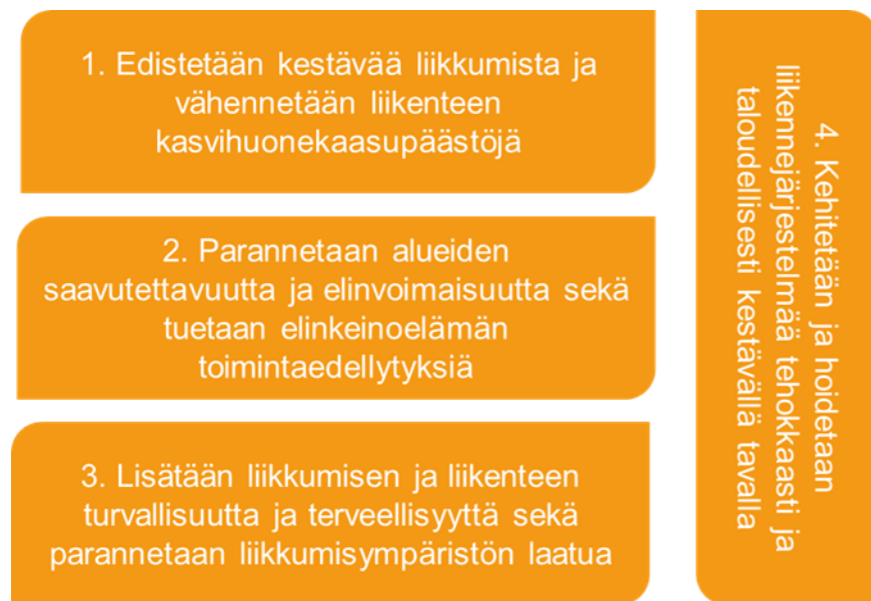
Liite: toimenpideohjelmataulukot.

1 Johdanto

1.1 Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma (2021)

Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma valmistui vuonna 2021. Suunnitelma laadittiin rinnakkain Itä-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa. Molempien suunnitelmien lähtökohtana oli 8.6.2020 valmistunut Uudenmaan liikenteen kokonaistarkastelu, jossa tarkasteltiin mm. Uudenmaan liikennejärjestelmän kansainvälisiä ja valtakunnallisia kytkentöjä sekä muodostettu yhteiset liikennejärjestelmän kehittämistavoitteet.

Koko Uttamaata koskevat liikennejärjestelmän kehittämistavoitteet on asetettu ja hyväksytty keväällä 2020 Uudenmaan liikenteen kokonaistarkastelun yhteydessä (raportti 8.6.2020). Samassa yhteydessä on arvioitu keinovalikoimaa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Uudenmaan liikennejärjestelmän kehittämisen päätavoitteet.

Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa esitettiin liikennejärjestelmän strategiset kehittämislinjaukset:

1. Edistetään kestävästä liikkumista ja vähennetään liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä
2. Parannetaan alueiden saavutettavuutta ja elinvoimaisuutta sekä tuetaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä
3. Lisätään liikkumisen ja liikenteen turvallisuutta ja terveellisyttä sekä parannetaan liikkumisympäristön laatua.

Strategisten kehittämislinjausten perusteella laadittiin konkreettisemmat kehittämislinjaukset seuraavista kokonaisuuksista:

- **Joukkoliikennejärjestelmän ja matkaketjujen kehittäminen**, jossa tavoitteena on ohjata erityisesti pääkaupunkiseudulle suuntautuvaa henkilöautoliikennettä joukkoliikenteeseen sekä ohjata kuntien sisällä tapahtuvaa henkilöautoliikennettä pyöräilyyn ja muihin kestäviin liikkumismuotoihin.
- **Jalankulun ja pyöräliikenteen kehittäminen**, jossa kehittämisen lähtökohtina ovat: 1) jalankulku liittyy kaikkien kulkutapojen käyttöön pääkulkutavasta riippumatta ja 2) pyöräliikenteen tärkein ja vaikuttavin edistämiskeino on infrastruktuurin ja olosuhteiden kehittäminen. Toimivan pyöräily-ympäristön suunnittelu lähtee pyöräliikenneverkon määrittämisestä.
- **Tie- ja katuverkon ongelmakohtien kehittäminen**, jossa tavoitteena on parantaa liikenneturvallisuutta sekä erityisesti kuljetusten palvelutasoa.
- **Kuljetusyhteyksien kehittäminen**, jossa tavoitteena on parantaa kuljetusyhteyksien kustannus- ja energiatehokkuutta sekä toimintavarmuutta.
- **Maankäytön, palveluverkkojen ja liikennejärjestelmän suunnittelun yhteistyö**, jossa on tärkeää, että liikennejärjestelmäsuunnittelu kytkeytyy maankäytön ja palveluverkkojen suunnitteluun prosessien kaikissa vaiheissa.
- **Vähäpäästöisten kulkuneuvojen hankinnan ja käytön edistäminen**, joka tukee päästötavoitteen saavuttamista. Tavoitteena on vähentää liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä (CO2) vähintään 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä.
- **Muut kestävästä liikkumisen ja kuljettamisen edistämiskeinot**, joiden tavoitteena on edistää kestävästä liikkumista ja kuljettamista myös muilla keinoilla, kuin pelkästään liikkumisyhteyksiä kehittämällä. Näiden keinojen edistäminen edellyttää tyypillisesti yhteistyötä julkishallinnon eri toimijoiden sekä elinkeinoelämän välillä.

Kehittämislinjausten perusteella määritettiin liikennejärjestelmän keskeisimmät kehittämistoimet vuoteen 2035 ulottuvalla aikajänteellä sekä tarkennettu toimenpideohjelma vuosille 2021-2024.

1.2 Lähtökohtia toimenpideohjelman laatimiseen vuosille 2025-2028

Edellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistumisen jälkeen on ollut useita globaalien tason ennakoimattomia kriisejä (Korona, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, energiakriisi), jotka ovat vaikuttaneet ja vaikuttavat edelleen liikenteeseen ja kuljetuksiin. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on muuttanut pysyvästi Suomen geopoliittista asemaa ja Suomi on liittynyt NATOon. Turvallisuusilmapiirin muutos korostaa huoltovarmuuden ja sotilaalliseen liikkumiseen liittyviä näkökulmia.

Toimintaympäristössä vaikuttavia jo pitempään näkyvillä olleita ilmiöitä ovat esimerkiksi: ilmastomuutoksen hillintä ja siihen liittyvä vihreä siirtymä, ilmastomuutokseen sopeutuminen; väestön

ikäntyminen, kaupungistumien kiihtyminen, liikenteen sähköistymisen ja digitalisoituminen, jne. Kaikki nämä ilmiöt näkyvät voimakkaasti liikenteessä ja vaikuttavat alueen liikennejärjestelmän kehittämistarpeisiin.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnittelu ja sen toteutusprosessi ovat lisänneet valtakunnallisen liikennepolitiikan suunnitelmallisuutta, liikennejärjestelmän tietopohjaa ja tilanseuranta sekä ennakoitavuutta. Ensimmäinen valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma, Liikenne 12 -suunnitelma, valmistui loppuvuodesta 2021. Liikenne 12 -suunnitelman päivitys on parhaillaan käynnissä ja valmistuu aikataulun mukaan vuoden 2025 alkupuolelle.

Huomioitavia asioita Liikenne 12 -suunnitelmasta ovat mm.:

- Suunnitelman tavoitteet ja niitä täydentävät strategiset linjaukset.
- Liikenne 12 -suunnitelmaluonnoksen rahoituskehys on erittäin tiukka ja kehittämiseen käytettävissä oleva rahoitus on vähenevässä määrin.

Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteena on ohjata alueellisten toimijoiden ja kuntien toimintaa sekä myös edistää alueen liikennejärjestelmän kehittymistä Liikenne 12 -suunnitelman puitteissa. Liikenne 12 -suunnitelman toteutukseen liittyvien keskeisiä aineistoja ja ohjelmoinnin suunnitelmia ovat: liikennejärjestelmän strateginen tilannekuva sekä Väyläviraston suunnittelu- ja investointiohjelmat, jotka päivitetään vuosittain. Suunnittelu- ja investointiohjelmiin valittavat toimenpiteet arvioidaan Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteiden sekä valtakunnallisen strategisen tilannekuvan perusteella.

Liikenne 12 -suunnitelmassa esitettävät liikennejärjestelmän kehittämistavoitteet ja toimintalinjat on uudistumassa ja ne on otettu huomioon myös Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpideohjelman 2025-2028 laatimisessa.

2 Toimenpideohjelman laatiminen

2.1 Liikennejärjestelmän tilan kehitys

Uudenmaan liitto kerää tietoa liikennejärjestelmän tilan kehityksestä liikennejärjestelmäsuunnitelmassa sovittujen tilaindikaattoreiden avulla. Indikaattorit on jaoteltu vuosittain päivitettäviin perusindikaattoreihin ja niitä täydentäviin indikaattoreihin.

Perusindikaattorit on valittu siten, että ne voidaan päivittää vaivattomasti suoraan liikenneverkolta tai automaattisesti päivitettävistä tilastoainstoista.

Täydentävät indikaattorit syventävät tietoja liikkumisen ja kuljetusten, liikennejärjestelmän, maankäytön ja saavutettavuuden muutoksista. Täydentävin indikaattoreiden päivittäminen on työläämpää ja ne päivitetään harvemmin.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu tilaindikaattoreissa tapahtunutta muutosta suhteessa hyväksytyihin liikennejärjestelmän kehittämistavoitteisiin. Neljän vuoden seuranta-aika on varsin lyhyt ja kaikkien indikaattoreiden osalta ei voida tehdä luotettavia päätelmiä pitemmän aikavälin kehityskulusta.

Perusindikaattorit + = kehitys tukee tavoitteiden saavuttamista = kehitys ei tavoitteiden mukaista N = ei liity oleellisesti tavoitteeseen	Kestävän liikkumisen edistäminen	Alueiden saavutettavuuden ja elinvoimaisuuden parantaminen	Turvallisuuden ja terveellisuuden lisääminen liikenteessä	Liikennejärjestelmän tehokas ja taloudellinen kehittäminen ja hoitaminen
Liikennemäärä LAM-pisteillä	-	+	-	-
Autokanta (kehitys henkilöauto/asukas)	-	+	-	-
Käyttövoimajakauma	+	+	+	+
Autokannan keskimääräinen CO2-päästö	+	N	+	+
Tieliikenteen CO2 päästöt	+	N	+	+
Henkilövahinko-onnettomuudet	+	+	-	-
Täydentävät indikaattorit				
Matkamäärät ja liikkumissuoritteet	-	-	-	+
Työssäkäynti ja pendelöinti	-	-	-	-
Rautatiekuljetukset	-	-	-	-
Merikuljetukset	N	+/-	-	N
Maantiekuljetukset	-	+	-	-
Liikenteen ilmastopäästöt	+	N	+	+
Asukas- ja työpaikkamäärät	+/-	+/-	N	+/-
Asukkaiden ja työpaikkojen keskitiheys YKR-ruuduissa	-	-	-	-
Työpaikkojen sijoittuminen SAVU-vyöhykkeillä	N	N	N	N
Asumisen sijoittuminen SAVU-vyöhykkeillä	+	+	+	+
Liikenneverkkojen ja joukkoliikenneyhteyksien muutokset	-	-	-	-
Liikenneverkkojen ylläpitoon ja kehittämiseen käytettävä rahoitus	-	-	-	-
Joukkoliikenteeseen, kyytipalveluihin ja lakisääteisiin henkilökuljetuksiin käytettävä rahoitus	-	-	-	-
Joukkoliikenteeseen, kyytipalveluihin ja lakisääteisiin henkilökuljetuksiin käytettävä rahoitus (kunnat, ELY)	+	+	+	+
Liikkumisen ja liikenteen hintojen muutokset	+	-	+	+

Liikenteen perusindikaattoreissa (esim. liikennemäärät, autokanta) **kehitys ollut monilta osin positiivista**. Kehitys selittyy pitkälti tarkasteluajavälille ajoittuneiden merkittävien ulkoisten muutosilmiöiden perusteella. Koronaepidemia (henkilöliikenne) ja Venäjän Ukrainaan käynnistämä hyökkäyssota (tavaraliikenne) aiheuttivat väliaikaisen notkahduksen liikenne- ja kuljetusmäärissä mutta näyttää siltä, että tilanne on normalisoitunut ja ollaan palaamassa kasvu-uralle. Vaikutus tiekuljetuksiin on ollut selvästi maltillisempi kuin Itä-Uudellamaalla ja tiekuljetuksen ovat olleet lievässä kasvussa. Rautatiekuljetusten osuus kuljetuksista on kokonaisuutena laskussa lukuun ottamatta Vuosaaren kuljetuksia.

Liikenneturvallisuuksessa kehitys on ollut lievästi positiivinen, mikä saattaa ainakin osittain selittyä myös edellä mainituista suoritemuutoksista.

Päästöjen kasvu suoritteeseen suhteutettuna on taittunut loivaan laskuun, mihin vaikuttaa mm. ajoneuvokannan yksikköpäästöjen väheneminen ja käynnissä oleva käyttövoimamurros.

Yhdyskuntarakenteen kannalta kehitys on osin ristiriitaista. Ylikunnallinen pendelöinti on lisääntynyt. Asukaskehitys kestävään liikkumiseen perustuvilla SAVU-vyöhykkeillä on ollut positiivinen, mutta työpaikkojen määrän osalta kehitys on ollut suhteellisesti voimakkaampaa muilla SAVU-vyöhykkeillä.

Liikennejärjestelmän rahoitus on ollut suurimmissa haasteissa. Kehitys on ollut negatiivista liikenneverkkojen ylläpidon ja kehittämisen sekä joukkoliikenteeseen käytettävissä olevan rahoituksen osalta. Liikenneverkkojen hoitoon ja ylläpitoon on saatu aivan viime aikoina ylimääräistä rahoitusta (mm. päällysteiden uusimiseen), mutta pitkän aikavälin kehitysnäkymä on haasteellinen.

Liikkumiskäyttämisen osalta ei ole ajantasaista tietoa: Valtakunnallinen henkilöliikennetutkimus toteutetaan vuoden 2025 aikana, ja tulokset valmistunevat vuoden 2027 aikana.

Liikennejärjestelmän seuraindikaattoreiden kehitys tavoitteisiin verrattuna.

2.2 Tavoitteiden ajantasa-arvio

Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma ja sen toimenpideohjelmat muodostavat lähtökohdan alueen toimijoiden vuoropuhelulle liikennehallinnon suuntaan valtion väyläverkkoon kuuluvien toimenpiteiden edistämiseksi. Liikenne 12 -suunnitelmaluonnoksen mukaan jatkossa alueellisten liikennejärjestelmäsuunnitelmien rooli tulee vahvistumaan.

Valtion väyläverkon kehittämisen tavoitteet ja resurssit linjataan valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa. Alueellisen vuoropuhelun kannalta oleellista on tunnistaa alueellisten ja valtakunnallisten tavoitteiden yhteiset linjaukset sekä mahdolliset erot niiltä osin kuin alueellisen suunnitelman tavoitteissa ei nouse esille samoja teemoja kuin valtakunnallisen suunnitelman tavoitteissa. Tässä työssä on arvioitu maakuntahallituksessa 8.6.2020 hyväksytyjen liikennejärjestelmän kehittämistavoitteiden ajantasaisuutta Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteiden suhteen.

Vahvoja yhdistäviä teemoja ovat:

- Kestävä kasvu kaupunkiseuduilla ja hyvin saavutettavilla alueilla.
- Liikennejärjestelmän solmukohtat ja matkaketjut
- Hoidon ja ylläpidon merkityksen korostaminen

Liikenne 12 -suunnitelmassa vahvemmin näkyviä teemoja ovat:

- Kokonaisturvallisuuden käsite.
- Huoltovarmuus ja sotilaallinen liikkuvuus
- Olemassa olevan verkon tehokkaampi hyödyntäminen vs. kehittäminen
- Sosiaalinen kestävyys ja harvaan asuttujen alueiden saavutettavuus.

Kokonaisturvallisuus käsittää huoltovarmuuden, sotilaallisen liikkuvuuden, kyberturvallisuuden ja liikenneturvallisuuden.

Länsi-Uudenmaan tavoitteissa näkökulma on painottunut liikenneturvallisuuteen. Huoltovarmuusnäkökulma liittyy erityisesti satamiin ja satamien takamaayhteyksien toimivuuden turvaamiseen.

Kestävyys teeman alla korostuvat taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys:

- **Olemassa olevan verkon tehokkaampaa hyödyntämistä kehittämisen sijasta.** Liikenneverkkoja ja palveluita laajennetaan vain erityisissä tilanteissa, joissa korostuvat elinkeinoelämän tarpeet.
- **Sosiaalinen kestävyys eri alueiden ominaisuudet huomioiden korostuu.** Rahoitusta ja resursseja suunnataan myös keskiviikkoon ja alemman väyläverkon toimivuuden parantamiseen.

Valtakunnallisen Liikenne 12 -suunnitelman päivitetty tavoitteet (Suunnitelmaluonnosaineisto 11.10.2024)

1. Toimivuus

- Valtaosa resursseista allokoituu olemassa olevan verkon toimintaedellytysten varmistamiseen.
- Valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuuden näkökulmasta kaupunkiseuduilla olennainen merkitys, mutta kaupunkiseutujen liikennejärjestelmän kehittäminen on ollut pääosin kuntien ja kaupunkiseutujen vastuulla valtion keskittyessä koko valtakunnallisen liikennejärjestelmän ja kaikkien liikennemuotojen toimivuuden varmistamiseen.

2. Turvallisuus

- Kokonaisturvallisuuden edistäminen tukee pitkälti myös toimivuus-tavoitetta, muun muassa huoltovarmuuden ja sotilaallisen liikkuvuuden huomiointi. Myös liikenneturvallisuustoimet tukevat toimivuustavoitteen toteutumista.
- Resursseista allokoituu merkittävä osa turvallisuutta tukeviin toimenpiteisiin.

3. Kestävyys

- Kestävyyden osalta korostuu erityisesti olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän tehokas hyödyntäminen.
- Erityisesti ekologinen, taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys korostuvat olemassa olevasta infrastruktuurin huolehtimisen näkökulmasta koko maassa
- Liikennejärjestelmäsuunnittelussa pyritään edistämään kestävä liikunnan mahdollisuuksia erityisesti kaupunkiseutujen kestävä ja tehokkaan kasvun näkökulmasta.
- Liikkumismahdollisuuksien osalta huomioidaan eri alueiden ominaisuudet. Turvallisuus- ja toimivuustavoitteiden saavuttamiseksi tehtävät toimenpiteet vahvistavat myös sosiaalisen kestävyden näkökulmaa.

Valtakunnallisen Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteista johdetut toimenpideohjelmaa ja suunnitelman toimeenpanoa ohjaavat strategiset linjaukset

Toimiva

- Olemassa olevien liikenne- ja viestintäverkkojen sekä palvelujen toimivuus varmistetaan huomioimalla kilpailukyky ja kasvu, eri alueiden saavutettavuus sekä kansalaisten sujuva liikkuminen
- Monipuolinen, erityisesti henkilö- ja tavaraliikennettä palvelevien liikennemuotojen toimivuus on olennaista valtakunnallisessa liikennejärjestelmäkokonaisuudessa
- Liikennejärjestelmän toimivuus varmistetaan hyödyntämällä digitalisaatiota ja tietoa täysimääräisesti.

Turvallinen

- Liikennejärjestelmän rooli korostuu osana kokonaisturvallisuutta (ml. liikenneturvallisuus).
- Liikenneturvallisuustoimenpiteissä painottuvat ne toimet, jotka pyrkivät ehkäisemään ihmisen virheistä johtuvia onnettomuuksia, jotta vakavilta loukkaantumisilta ja hengen menetyksiltä välttäisiin.

Kestävä

- Eri väestöryhmien liikkumismahdollisuudet korostuvat eri alueiden ominaisuudet huomioiden.
- Painotetaan olemassa olevan liikennejärjestelmän ja yhdyskuntarakenteen tehokasta hyödyntämistä.
- Kestävän liikkumisen mahdollisuudet korostuvat erityisesti kaupunkiseutujen tehokkaan kasvun näkökulmasta.

Toimeenpanoa ohjaavat aluekohtaiset painotukset (Etelä-Suomi)

Toimivuus

- Kansainvälisten matka- ja kuljetusketjujen toimivuus ja ennakoitavuus

Turvallisuus

- Kansainvälisten kuljetusketjujen häiriöttömyys sekä huoltovarmuus suurimmissa solmupisteissä ja niiden takamaayhteyksissä.

Kestävyys

- Liikennejärjestelmän ja yhdyskuntarakenteen tehokas hyödyntäminen joukkoliikenteessä sekä kaupunkiseutujen välisessä liikenteessä.

2.3 Toimenpideohjelman muodostamisperiaate

Toimenpideohjelma 2025-2028 on laadittu kokoamalla eri toimijoiden ajantasainen ohjelmointitieto Länsi-Uudellemaalle suunnitelluista toimenpiteistä ja arvioimalla sitä vuonna 2021 valmistuneen Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman vuoteen 2025 ulottuvan kehittämissuunnitelman suhteen.

Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpideohjelman 2021- 2024 toteutumisen arviointi. Uudenmaan liitto ja Uudenmaan ELY-keskus ovat vuosittain toteuttaneet toimenpideohjelman seurantaa, joka päivitettiin tämän työn lähtökohdaksi.

- Toimenpideohjelman toteutuneet toimet poistettiin.
- Kesken olevien toimenpiteiden osalta kuvattiin loppuunsaattamisen edellyttämien toimenpiteiden tai toteuttamisvalmiuden edistämisen edellyttämät seuraavat vaiheet.
- Jatkuvan työn tai toiminnan toimet säilytettiin ennallaan.

Kirkkonummi ja Vihti kuuluvat Helsingin seudun MAL-sopimuksen 2024-2035 piiriin. Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus (jäljempänä MAL-sopimus) perustuu Helsingin seudun 14 kunnan ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämisestä. Kirkkonummen ja Vihtin toimenpidetarpeiksi on kuvattu kuntien MAL-sopimukseen esittämiä toimenpiteitä, mutta kuntien toimenpiteiden rahoituksesta päätetään MAL-sopimuksen kirjausten mukaisesti.

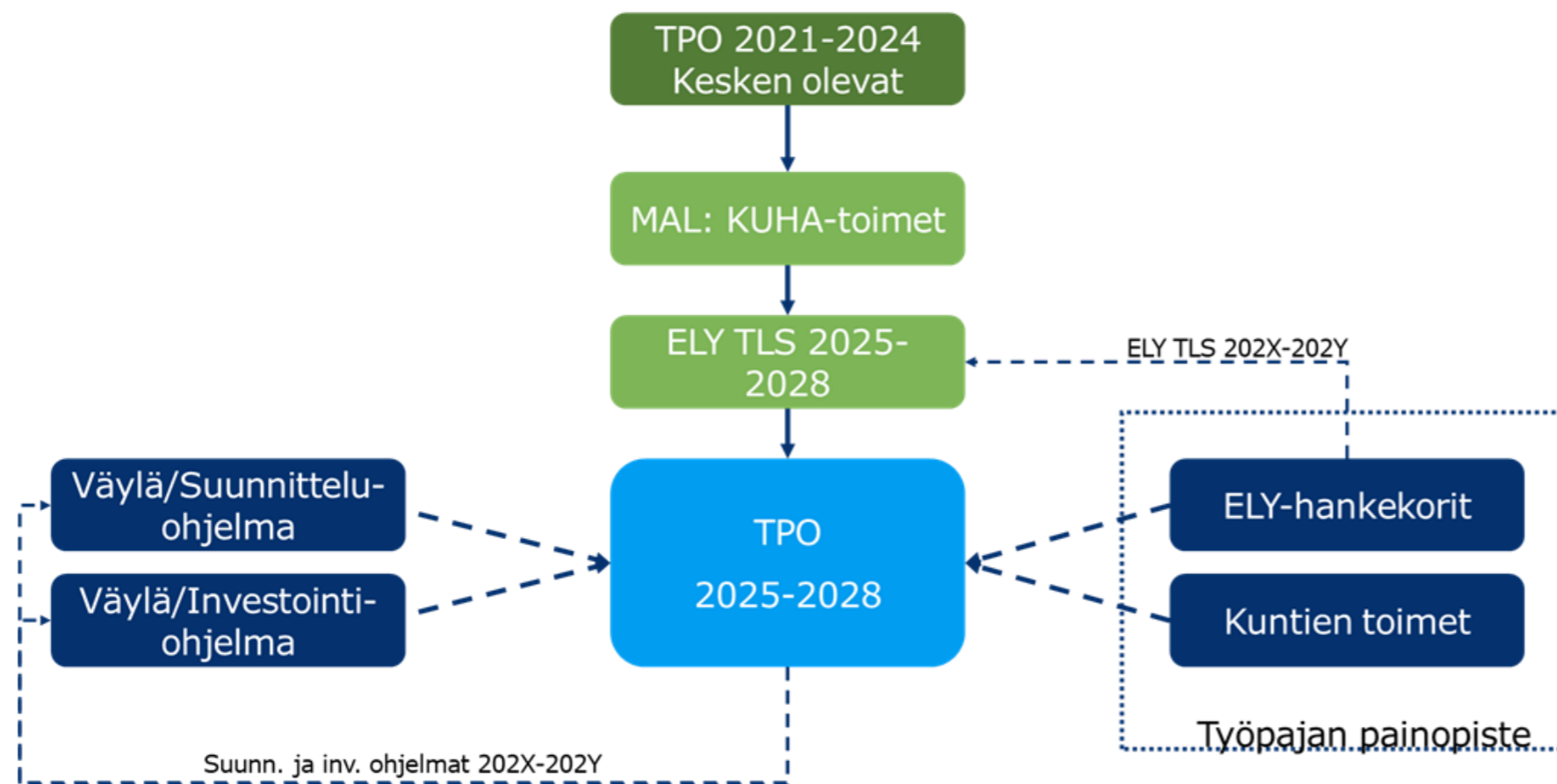
Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelma 2025-2028. Suunnitelmassa kuvataan alueen tienpidon talouden ja toiminnan reunaehdot, painopisteet ja tavoitteet suunnitelmakaudella. Suunnitelma on ELY-keskuksen toiminnanohjauksen tavoitteisiin, kehittämistarpeisiin, resursseihin ja sidosryhmävuoropuheluun pohjautuva asiantuntijanäkemyks Uudellamaalla ELY-keskuksen vastuulle kuuluvien toimenpiteiden edistämisestä. Suunnitelma päivitetään vuosittain. Tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet on otettu mukaan Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmaan toimenpideohjelmaan 2025-2028.

Väyläviraston suunnitteluohjelma 2024-2027. Suunnitteluohjelma on vuosittain laadittava suunnitelma, joka koskee valtion väyläverkkoa. Se on osa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12) toimeenpanoa¹. Suunnitteluohjelma sisältää rata- ja vesiväyläsuunnittelua sekä suurimpien tieverkon kohteiden suunnittelua, joita Väylävirasto ja ELY-keskukset tekevät. Ohjelman avulla priorisoidaan ja ohjelmoidaan merkittäviä väyläverkon kehittämiskohteita, jotta investointiohjelman kohteiden suunnittelutarpeet voidaan toteuttaa oikea-aikaisesti ja pitkäjänteisesti¹. Suunnitteluohjelma myös tukee investointiohjelmaan valittujen hankkeiden suunnittelua päätöksentekovalmiuteen asti. Suunnitteluohjelmassa 2024-2027 esitetyt toimenpiteet on otettu mukaan Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmaan toimenpideohjelmaan 2025-2028.

Väyläviraston investointiohjelma 2025-2032. Investointiohjelma on Väyläviraston näkemys uusien rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta ja niiden vaikutuksista. Investointiohjelma päivitetään vuosittain ja on osa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12 -suunnitelma) toimeenpanoa. Investointiohjelma sisältää kehittämishankkeita, suuria peruskorjaushankkeita sekä pienempiä parantamishankkeita. Ohjelmassa on myös EU:n tuella tai yhdessä kaupunkiseutujen ja elinkeinoelämän kanssa rahoitettavia hankkeita. Päätökset hankkeiden toteuttamisesta tekee eduskunta. Investointiohjelmassa 2025-2032 esitetyt toimenpiteet on otettu mukaan Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmaan toimenpideohjelmaan 2025-2028.

ELY-keskuksen hankekorit muodostetaan ELY:n asiantuntijanäkemysten suunnitteluprosessin kautta, jossa otetaan huomioon alueelliset tarpeet ja kehittämiskohteet. Alueelliset tarpeet ja kehittämiskohteet kartoitetaan yhteistyössä paikallisten toimijoiden, kuten kuntien, yritysten ja kansalaisten kanssa ottaen huomioon liikennejärjestelmän tilatieto. Hankkeet priorisoidaan niiden vaikuttavuuden, kiireellisyyden ja toteutettavuuden perusteella. Lopulliset päätökset hankkeiden toteuttamisesta tehdään yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmaan toimenpideohjelmaan 2025-2028 on ELY:n hankekorien tärkeimmiksi priorisoituja toimenpiteitä, jotka käytiin läpi Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmätyöryhmälle järjestetyssä työpajassa.

Kuntien omia toimenpiteitä käsiteltiin Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmätyöryhmälle järjestetyssä työpajassa. Kuntien toimenpiteistä Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmaan toimenpideohjelmaan 2025-2028 on nostettu ylikunnallisesti merkittäviä toimia tai koko alueen kunnille kattavasti sovittuja toimenpiteitä.

Toimenpideohjelman muodostamisperiaate.

3 Toimenpideohjelma vuosille 2025-2028

3.1 Joukkoliikenteen ja matkaketjujen kehittäminen

Solmupaikkojen tarkempi määrittely

Kestävät matkaketjut Itä- ja Länsi-Uudellamaalla -selvityksessä (2023) on priorisoitu Länsi-Uudenmaan joukkoliikenteen matkaketjut.

Toteutetaan 1. prioriteetin matkaketjujen (yhteensä 18 kpl) kävely- ja pyöräily-yhteyksien sekä liityntäpysäköinnin (autot ja pyörät) esitettjä toimenpiteitä.

Edistämismvastuu kunnat, ELY.

Rantaradan lähijunaliikenteen varikon suunnittelu

Rantaradan lähijunaliikenteen huoltovarikon toteuttaminen on edellytys rantaradan lähijunaliikenteen tarjonnan kasvattamiselle. Uusi varikko myös mahdollistaa liikennöinnin aloittamisen ja päättämisen matkustustarpeen kannalta optimaalisesta paikasta. Varikon sijaintia ei ole vielä päätetty, mutta Espoolla ja Kirkkonummella on vaihtoehtoja mukana maanalaisista varikoista asti. Tehdään päätös varikon sijainnista ja käynnistetään jatkosuunnittelu.

Edistämismvastuu Rantaradan kunnat, HSL, Väylävirasto.

3.2 Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen

Kuntakohtaiset jalankulun ja pyöräilyn kehittämisohjelmat

Tavoitteena, että kaikissa alueen kunnissa on laadittuna vuoteen 2028 mennessä ajantasainen kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelma, jossa määritetään kuntakohtaisesti kävelyn ja pyöräilyn tavoitteelliset verkot, suunnitteluperiaatteet sekä osoitetaan keskeisimmät kehittämistoimet ja niiden vaiheistus. Useissa alueen kunnissa kehittämisohjelma on jo laadittuna, mutta puuttuu vielä Karkkilasta.

Kuntakohtaiset jalankulun ja pyöräilyn kehittämisohjelmat toimivat keskeisenä lähtökohtana erityisesti kuntien sisäisen jalankulun ja pyöräilyn kehittämiselle ja ovat edellytys Traficomien kautta haettavilla pyöräilyn edistämisen tuille.

Edistämismvastuu kunnat.

Haja-asutusalueiden pyöräilyverkon seudullinen kehittämisspilotti

Useissa kunnissa on tunnistettu, että kävely- ja pyöräily-yhteyksien merkittävä kehittämistarve kohdistuu haja-asutusalueille, joille laajan jalankulku- ja pyörätieverkoston rakentaminen ei ole realistista.

Samalla on tunnistettu tarve määrittää seudullinen pyöräilyverkosto sekä arkiliikkumisen että myös matkailun tarpeisiin.

Esiselvitys Kyläteiden toteuttamismahdollisuudet Uudenmaan ELY-keskuksen toimialueella on valmistunut vuonna 2022. Länsi-Uudella maalla on toteutettu vuonna 2023 kylätie mt 11065 Billnäsin puistotie & Vasarasepantie Raaseporissa.

Toimenpiteeksi esitetään jatkosuunnitteluun edenneiden kohteiden toteutus: mt 11317 Otalamentie Vihdissä.

Edistämismvastuu pilottikunnat, ELY.

Jalankulku- ja pyöräteiden rakentaminen

Lähivuosien kiireellisimmiksi jalankulku- ja pyöräteiden rakentamistarpeiksi on tunnistettu seuraavat yhteydet:

- Vt 25 Leksvallin jkp + akk, Raasepori
- Kt 51 Tähtelän liittymän ylikulku, Inkoo
- Kt 52 Tenholantien jkp-tien jatke Skölgordintielle saakka
- Jalankulku- ja pyörätie mt 110 välille Brobackantie - Kolmirannantie, Espoo ja Kirkkonummi.
- Mt 110 välillä Veikkola - Etelä-Nummela, jkp (PÄÄVE)
- Mt 110 Etelä-Nummela - Myllylampi, jkp
- Mt 110 Vanha Turuntie ja Pillistöntie (yhteysväli Veikkola - Nummela), Vihti, (PÄÄVE)
- Mt 1070 Sammatti-Myllykylä jkp, Lohja
- Mt 1130 Lapinkyläntie välillä Tampajantie - Evtskogintie, Kirkkonummi, (PÄÄVE)
- Mt 1130 Mankki - Järvikyläntie, jkp
- Mt 1130 Kiseleffin puistotie - Mt 11273, jkp
- Maantien 1131 (Lapinkyläntie) jalankulku- ja pyörätieyhteyden kehittäminen, Kirkkonummi
- Mt 1131, Mt 1130 - Haapajärvi jkp-tie (PÄÄVE)
- Lohjan nauhataajaman pyöräilyn laatukäytävän suunnittelu
- Maantien 11227 (Överbyntie) parantaminen rakentamalla jalankulku välille Karlbergintie- Granbackantie, Kirkkonummi (Muu jalankulun ja pyöräilyn verkko)
- Mt 11269 Gesterbyntie jalankulku- ja pyörätie välillä Gesterborgintie - Hopeakuja (Muu jalankulun ja pyöräilyn verkko)
- Liikenneturvallisuuden parantaminen, Hirsalantien jkp-tie

Edistämismvastuu ELY, kunnat.

3.3 Tieverkon ja kuljetusyhteyksien kehittäminen

Tiehankeiden osalta kärkitoimet sisältävät hankkeiden toteutusvalmiuden edistämistä tai suunnitelma- ja rahoitusilanteen mahdollistamassa myös varsinaisten rakentamishankkeiden toteuttamista vuoteen 2028 mennessä.

Valtatien 2 kehittämisselvitys on valmistunut. Jatketaan tunnistettujen kehittämistarpeiden toteutusvalmiuden edistämistä laatimalla yleis-suunnitelma ja ympäristövaikutusten arviointi.

Valtatien 25 osalta saatetaan loppuun kehittämistoimien jatkosuunnittelu kantatien 51:n ja Tammisaaren välisellä osuudella ja tehdään tarvittavat toteutus päätökset.

- Vt 25 yhteysvälille Langansböle - Västerbacka on käynnissä tiesuunnitelman laadinta.
- Vt 25 yhteysvälille Prästkullantie - Leksvallintie on käynnissä tiesuunnitelman laadinta jalankulun ja pyöräilyn järjestelyistä. Tiesuunnitelmassa suunnitellaan myös moottoriajoneuvoliikenteen liittymäratkaisuja

Muulla Länsi-Uudenmaan alueella valtatie 25 kiireellisimmiksi kehittämistarpeiksi on tunnistettu seuraavat kohteet:

- Valtatie 25: Parantaminen Meltolan kohdalla, Raasepori. Edellyttää rakennussuunnitelman päivittämistä.
- Valtatie 25: Vesitornin eritasoliittymän asemakaavan ja tiesuunnitelman laatiminen, Lohja. Hanke kytkeytyy Helsinki -Turku -ra- tayhteyden kehittämiseen. Tiesuunnitelma hyväksymiskäsittelyssä syksyllä 2024.
- Asemantien eritasoliittymän asemakaavan ja tiesuunnitelman laatiminen Nummelan kohdalla, Vihti. Tiesuunnitelma on ollut nähtävillä keväällä 2024.
- Vt 25 Kaukoilantien liittymän parantaminen ja Hiidenvedentien/ Haapakyläntien liittymän sulkeminen Nummelan kohdalla, Vihti. Toimivuustarkastelut on päivitetty ja niiden perusteella ei ole tarvetta muuttaa parantamissuunnitelmaa.

Kantatien 50 (Kehä III) osalta kärkitarpeet ovat:

- Kt 50 (Kehä III), Masalan eritasoliittymän parantaminen, Kirkkonummi. Tiesuunnitelman vieminen hyväksymiskäsittelyyn edellyttää kolmen asemakaavan muuttamista. Suunnittelu MAL-sopimuksen mukaisesti

Kantatien 51 osalta kärkitarpeet ovat:

- Kt 51 rakenneaurion korjaaminen Siuntiossa Hamossenin suon kohdalla.
- Kt 51 Sunnavikin (mt 115) liittymän parantaminen, Siuntio.
- Kt 51 Tähtelän liittymän (mt 11129) parantaminen ylikulun rakentamisen yhteydessä, Inkoo.
- Kantatien 51 parantaminen maantien 186 (Satamatie) liittymän kohdalla / uuden rampin rakentaminen Helsingin suuntaan.
- Kt 51 / Störsvikintie / Läntinen kuninkaantie, Liittymien porrastaminen ja jkp-alikulku

Kantatien 52 osalta kärkitarpeet ovat:

- Kt 52 kehittämisselvityksen laatiminen

Muita kärkitoimia ovat seuraavat:

- Vt 1 Korissuonmäen vihersilta (hirvieläinonnettomuudet)
- Mt 116 (Suintantie)/Ratakatu/Venteläntie tasoliittymän parantamistarpeen ja -mahdollisuuksien selvittäminen, Lohja.
- Mt 1002 Skäldön silta, Raasepori
- Mt 11131 Hästbölen silta U-790, Siuntio
- Mt 11107 Sikaojan silta U-5026, Lohja
- Hanko-Hyvinkää radan tasoristeysjärjestelyt
- Hyvinkää-Karjaa radan peruskorjaus
- Hyvinkää-Hanko-radalle uusi välisuojustuspiste Rajämäki-Nummela-rata-osuudelle (0,5 M€), (Merkittävien linjaosuuksien ja rata-pihujen toimivuuden parantaminen).
- Inkoo sataman ratayhteys
- Inkoon väylä, parantamisen yleissuunnittelu
- Inkoon meriväylän parantaminen LNG-kuljetusten turvaamiseksi, Inkoo
- Hangon satamayhteys (Hangon ja Koverharin satamat) parantamistarpeen ja -mahdollisuuksien selvittäminen.
- Latausinfra toteuttamisedellytysten tarkentaminen ja toteutuksen edistäminen: Hangon rekkaparkki, Lohjan ABC ja Hiekka.

Tieverkon ja kuljetusyhteyskehittämisen edistämismvastuu ELY, kunnat ja Väylävirasto.

3.4 Muut kuin liikenneyhteyksiin liittyvät kärkitimet

Liikennejärjestelmän kehittämiseen liittyy monia teemoja, jotka edellyttävät toimijoilta jatkuvaa aktiivisuutta ja yhteistyötä. Tällaisia ovat mm.:

- **Maankäytön, palveluverkkojen ja liikennejärjestelmän suunnittelun yhteistyöllä** vaikutetaan merkittävästi kestävä liikkuksen edellytyksiin. Tästä syystä on tärkeää, että liikennejärjestelmäsuunnittelu kytkeytyy maankäytön ja palveluverkkojen suunnitteluun prosessien kaikissa vaiheissa. *Edistämismvastuu Uudenmaan liitto, kunnat.*
- **Kestävää liikkumista edistetään** myös valistuksen ja kohdennettujen kampanjoiden avulla. Kannustetaan kuntia liikkumisen ohjauksen suunnitelmien laadintaan yhteistyössä kuntien ja merkittävien työntekijöiden, oppilaitosten ja kaupan toimijoiden kanssa. *Edistämismvastuu kunnat, ELY.*
- **Jatkuva liikenneturvallisuustyö** ja kestävä liikkuksen edistäminen liittyy myös jatkuvaan liikennejärjestelmätyöhön. *Edistämismvastuu kunnat, ELY.*
- **Vähäpäästöisten kulkuneuvojen hankintaa ja käyttöä** voidaan nopeasti edistää rakentamalla esimerkiksi liityntäpysäköintialueille sähköautojen latauspaikkoja. Nämä ovat erityisen tarpeellisia henkilöille, joilla ei ole latausmahdollisuutta kotipysäköinnin

yhteydessä. Latausmahdollisuus tukee myös kestävien matkakäyttöjen käyttöä. Sähköautojen latausinfra yhteisiä kehittämissuunnitelmia tulee tämentää esimerkiksi seudullisessa latausinfra kehittämissuunnitelmassa. Strategiassa voidaan linjata myös kaasutankkausinfra kehittämissuunnitelmassa. *Edistämismvastuu kunnat.*

- **Liikenteen tietopohjan ja ennustemenetelmien kehittäminen** tukee erityisesti joukkoliikennejärjestelmän, kyytipalvelujen sekä pyöräily-yhteyksien tarkempaa suunnittelua. Menetelmäkehityksen tarvetta ja mahdollisuuksia on kuvattu tarkemmin seuraavassa jatkosuunnittelutarpeiden yhteydessä. *Edistämismvastuu Uudenmaan liitto.*

4 Jatkotoimenpiteet

Liikenne 12-suunnitelma valmistuu vuoden 2025 alkupuolella. Suunnitelman lähtökohtana vuosien 2025-2028 rahoitukselle on julkisen talouden suunnitelman rahoituskehys. Näköpiirissä on valtion rahoituksen väheneminen liikenneväyliin kokonaisuutena. Rahoituksen niukkuus heijastunee erityisesti liikenneväylien kehittämiseen. Tämä heijastuu myös todennäköisesti myös Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpideohjelman 2025-2028 etenemiseen.

Toimenpideohjelman toteutumisen seurannassa tulee ottaa huomioon mahdollinen kehittämissuunnitelman niukkuus ja tarvittaessa on pyrittävä priorisoimaan toimenpiteitä, jolla voidaan edistää toteutusvalmiuden saavuttamista.

Liikennejärjestelmäsuunnitelman päivitys kannattaa ajoittaa siten, että se palvelee vuoropuhelua seuraavan valtakunnallisen Liikenne 12 -suunnitelman suuntaan. Liikenne 12 -suunnitelma päivitetään neljän vuoden välein, jolloin seuraava päivityskierros ajoittuu vuosille 2028-2029. Tuolloin käytettävissä ovat myös parhaillaan käynnissä olevan valtakunnallisen henkilöliikennetutkimuksen tulokset, joiden odotetaan valmistuvan vuoden 2027 aikana.

Liite: Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman Toimenpideohjelmataulukot

TPO 2025-28: Joukkoliikenteen ja matkaketjujen kehittäminen,

Toimenpide	Tilanne 2024	2025-2028	Vastuutahot	Huom.
1. Joukkoliikenteen ja matkaketjujen kehittäminen				
Matkaketjujen kehittäminen:	Kestävät matkaketjut Itä- ja Länsi-Uudellamaalla –selvitys 2023	1. Prioriteetin toimenpiteet (18 kpl) . matkaketjujen pysäkki ja jkpp-yhteyksien toimenpiteet	ELY, Uudenmaan liitto, kunnat	Kestävät matkaketjut Itä- ja Länsi-Uudellamaalla – selvitys 2023
Rantaradan lähijunaliikenteen varikon suunnittelu	Varikon sijaintia ei ole vielä päätetty, mutta Espoolla ja Kirkkonummella on vaihtoehtoja mukana maanalaisista varikoista asti.	Varikkopäätöksen tekeminen ja toteutussuunnittelu (MAL-sopimushanke)	Rantaradan kunnat, HSL, Väylävirasto	Edellyttää MAL-sopimusrahoitusta
2. Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen				
Kuntakohtaisen jalankulun ja pyöräilyn kehittämissuunnitelmat	Kuusi kuntaa seitsemästä on ohjelman tehnyt. Ohjelma on valmistunut: Kirkkonummi, Inkoo, Lohja, Vihti, Raasepori ja Hanko. Ohjelma ei ole valmistunut: Karkkila	Laaditaan ohjelma Karkkilaan. Aiemmin tehtyjen ohjelmien päivitystarpeen arviointi sekä ohjelmien toimenpiteiden seuranta.	kunnat	Ohjelma edellytyksenä kävelyn ja pyöräilyn infran investointiohjelmassa
Haja-asutusalueiden pyöräilyverkon seudullinen kehittämissuunnittelu	Esiselvitys <i>Kyläteiden toteuttamismahdollisuudet Uudenmaan ELY-keskuksen toimialueella</i> on valmistunut vuonna 2022. Länsi-Uudellamaalla on toteutettu vuonna 2023 kylätie mt 11065 Billnäsin puistotie & Vasarasepäntie Raaseporissa.	Jatkosuunnitteluun edenneiden kohteiden toteutus: mt 11317 Otalammentie Vihdissä	pilottikunnat, ELY	
Jalankulku- ja pyörätie mt 110 välille Brobackantie - Kolmirannantie, Espoo ja Kirkkonummi.	Tiesuunnitelma on lainvoimainen ja rakentamissuunnitelma on valmis. Vesilupa on uusittava vuonna 2024. Jkp-tien toteuttaminen edellyttää myös mt 110 ajoneuvoliikenteen väylällä rakenteen parantamisen.	Toteutus	ELY, Kirkkonummi	Edellyttää MAL-sopimuksen rahoitusta
Maantien 1131 (Lapinkyläntie) jalankulku- ja pyörätieyhteyden kehittäminen, Kirkkonummi	Sisältyy MAL 2023 suunnitelmaan, tavoitteena toteuttaa MAL-sopimuskaudella	Esiselvitys + TS	ELY, Kirkkonummi	Edellyttää MAL-sopimuksen rahoitusta
Kt51 Tähtelän liittymän ylikulku, Inkoo	On tehty tiesuunnitelmatasoinen toimenpideselvitys asemakaavoitusta varten liittymän parantamisesta ja ylikulusta jalankululle ja pyöräilylle.	Asemakaavan laatiminen ja toteutus	ELY, Inkoo	ELY liittymähankekorin toimenpide
Lohjan nauhataajaman pyöräilyn laatukäytävän suunnittelu	Lohjan kaupungilla on laadinnassa suunnitelma nauhakaupunki 2050 joukkoliikenteen ja pyöräilyn runkoreiteistä. Uudenmaan ELY-keskus on osallistunut suunnittelutilaisuuteen vuonna 2024.	Laatukäytävän suunnittelu	Lohja, ELY	

TPO 2025-28: Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen

Toimenpide	Tilanne 2024	2025-2028	Vastuutahot	Huom.
2. Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen				
Muu jalankulun ja pyöräilyn verkko: Maantien 11227 (Överbyntie) parantaminen rakentamalla jalankulku välille Karlbergintie- Granbackantie, Kirkkonummi	Uusi toimenpide	Toteutus	ELY, Kirkkonummi	Edellyttää MAL-sopimuksen rahoitusta
Muu jalankulun ja pyöräilyn verkko;; Mt 11269 Gesterbyntie jalan- kulku- ja pyörätie välillä Gesterborgintie – Hopeakuja	Uusi toimenpide	Toteutus	ELY, Kirkkonummi	Edellyttää MAL-sopimuksen rahoitusta
Liikenneturvallisuuden parantaminen, Hirsalantien jk- ja pyörätie	Uusi toimenpide	Toteutus	ELY, Kirkkonummi	Edellyttää MAL-sopimuksen rahoitusta
Kt 52 Tenholantien jkp-tien jatke Skölgordintielle saakka	Uusi toimenpide	Toteutus	ELY, Raasepori	ELY JKPP-hankekori
Mt 110 välillä Veikkola - Etelä-Nummela, jkp (PÄÄVE)	Uusi toimenpide	Toteutus	ELY, Vihti	ELY JKPP-hankekori. Edellyttää MAL-sopimuksen rahoitusta
Mt 1131, Mt 1130 - Haapajärvi jkp-tie (PÄÄVE)	Uusi toimenpide	Toteutus	ELY, Kirkkonummi	ELY JKPP-hankekori, Edellyttää MAL-sopimuksen rahoitusta
(Mt 110 Vanha Turuntie ja Pillistöntie (yhteysväli Veikkola - Nummela), Vihti, (PÄÄVE)	Uusi toimenpide	Toteutus	ELY, Vihti	Edellyttää MAL-sopimuksen rahoitusta
(Mt 1130 Lapinkyläntie välillä Tampajantie–Evitskogintie, Kirkkonummi, (PÄÄVE)	Uusi toimenpide	Toteutus	ELY, Kirkkonummi	Edellyttää MAL-sopimuksen rahoitusta
Mt 1130 Mankki – Järvikyläntie, jkp	Uusi toimenpide	Toteutus	ELY, Kirkkonummi	ELY JKPP-hankekori
Mt 110 Etelä-Nummela – Myllylampi, jkp	Uusi toimenpide	Toteutus	ELY, Vihti, Lohja	ELY JKPP-hankekori
Mt 1130 Kiseleffin puistotie - Mt 11273, jkp	Uusi toimenpide	Toteutus	ELY, Kirkkonummi	ELY JKPP-hankekori
Vt 25 Leksvallin jalankulku- ja pyörätie ja alikulkukäytävä, Raasepori	Uusi toimenpide	Toteutus	ELY, Raasepori	Väyläviraston inv. Ohjelma 2025-2032, UUDELY TLS 2025-2028
Mt 1070 Sammatti - Myllykylä, jalankulku- ja Pyörätie, Lohja	Uusi toimenpide	Toteutus	ELY, lohja	Väyläviraston inv. Ohjelma 2025-2032, UUDELY TLS 2025-2028

TPO 2025-28: Tieverkon ja kuljetusyhteyksien kehittäminen

Toimenpide	Tilanne 2024	2025-2028	Vastuutahot	Huom.
3. Tieverkon ja kuljetusyhteyksien kehittäminen				
Valtatie 2: Aluevaraus suunnitelma Nummelan ja Karkkilan välisellä osuudella. Aluevaraus suunnittelun yhteydessä määritetään valtatie tavoitteellinen poikki-leikkaus, liittymien parantamistarpeet ja -ratkaisut sekä myös lyhyemmän aikavälin toimenpiteet mm. jakson tasoliittymien, liityntäpysäkkien ja liityntäpysäköinnin osalta	Kehittämisselvitys on valmistunut. Yleissuunnitelman ja YVA:n laadinta kilpailutetaan loppuvuonna 2024.	Yleissuunnitelman ja YVA:n laatiminen	ELY, Vihti, Karkkila	Väyläviraston suunn.ohjelmassa 2024–2027
Valtatie 25: Kehittämistoimien jatkosuunnittelu kantatien 51 ja Tammissaaren välisellä osuudella. Tässä yhteydessä tarkennetaan mm. jalankulku- ja pyöräily-yhteyksien, tievalaistuksen ja liittymien parantamistarve tällä jaksolla. Kärkitoimenpiteet tällä jaksolla valitaan jatkosuunnittelun perusteella	Vt 25 yhteysvälille Langansböle-Västerbacka on käynnissä tiesuunnitelman laadinta. Vt 25 yhteysvälille Prästkullantie-Leksvallintie on käynnissä tiesuunnitelman laadinta jalankulun ja pyöräilyn järjestelyistä. Tiesuunnitelmassa suunnitellaan myös moottoriajoneuvoliikenteen liittymäratkaisuja.	Suunnittelun loppuun saattaminen, toteutuspäätös	ELY, Raasepori	Sisältyy Väyläviraston inv. ohjelmaan 2025-2032
Valtatie 25: Parantaminen Meltolan kohdalla, Raasepori. Hankkeella on toteutusvalmius (rakennussuunnitelma laadittuna)	Rakentamissuunnitelmaa ei ole toistaiseksi päivitetty. Rakentamissuunnitelma saatetaan päivittää vasta siinä vaiheessa, kun rakentamisesta tehdään päätös.	Toteutuspäätös	ELY, Raasepori	Sisältyy Väyläviraston inv. ohjelmaan 2025-2032
Valtatie 25: Vesitorin eritasoliittymän asemakaavan ja tiesuunnitelman laatiminen, Lohja. Hanke kytkeytyy Helsinki–Turku ratayhteyden kehittämiseen.	Tiesuunnitelma on lähdössä hyväksymiskäsittelyyn kesän 2024 jälkeen.	Suunnittelun loppuun saattaminen, toteutuspäätös	ELY, Lohja, poliittiset päättäjät päätöksenteon osalta	Sisältyy Väyläviraston inv. ohjelmaan 2025-2032
Valtatie 25: Asemantien eritasoliittymän asemakaavan ja tiesuunnitelman laatiminen Nummelan kohdalla, Vihti. Eritasoliittymän tiesuunnitelman laadinta on saanut suunnittelurahan ja tiesuunnitelma laaditaan tulevina vuosina.	Tiesuunnitelma on ollut nähtävillä keväällä 2024.	Suunnittelun loppuun saattaminen, toteutuspäätös	ELY, Vihti	Sisältyy Väyläviraston inv. ohjelmaan 2025-2032
Vt 25 Kaukoilantien liittymän parantaminen ja Hiidenvedentien/ Haapakyläntien liittymän sulkeminen Nummelan kohdalla, Vihti.	Toimivuustarkastelut on päivitetty. Toimivuustarkastelujen tulosten perusteella ei ole tarvetta muuttaa parantamissuunnitelmaa.	Toteutus	ELY, Vihti	UUDELY TLS 2025-2028

TPO 2025-28: Tieverkon ja kuljetusyhteyksien kehittäminen

Toimenpide	Tilanne 2024	2025-2028	Vastuutahot	Huom
Vt 25/kt 52 liittymä, Tammisaari	Uusi toimenpide	Kaavoituksen edistäminen	ELY, Tammisaari	Väyläviraston suunn. ohjelmassa 2024–2027
Vt 25 / Lempola, Lohja, eritasoliittymä	Uusi toimenpide	Toteutus	ELY, Lohja	Esisuunnitelma. Suunnittelu etenee Esa-radan ratasuunnitelmana,
Kantatie 50: Masalan eritasoliittymän parantaminen, Kirkkonummi. (sisältyy MAL-suunnitelmaan, edellyttää erillisrahoituspäätöstä).	Tiesuunnitelman vieminen hyväksymiskäsittelyyn edellyttää kolmen asemakaavan muuttamista.	Asemakaavamuutosten tekeminen Kt 50 Masalanportti	Kirkkonummi	Suunnittelu MAL-sopimuksen mukaisesti
Kt 51 rakenneaurion korjaaminen Siuntiossa Hamossenin suon kohdalla	Tiesuunnitelma on lainvoimainen ja rakentamissuunnitelma valmis. Tiesuunnitelman lainvoimaisuutta on jatkettu. Ei rahoituspäätöstä.	Toteutus	ELY, Siuntio	UUDELY TLS 2025-2028, Väyläviraston inv. Ohjelma 2025-2032
Kt 51 Sunnanvikin (mt 115) liittymän parantaminen, Siuntio	Tiesuunnitelma on ollut nähtävillä keväällä 2024 ja se on tarkoitus laittaa hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2024 aikana.	Toteutus	ELY, Siuntio	ELY liittymä hankekorin,
Kt 51 Tähtelän liittymän (mt 11129) parantaminen ylikulkukäytävän rakentamisen yhteydessä, Inkoo.	Tiesuunnitelmatasoinen toimenpideselvitys asemakaavoitusta varten liittymän parantamisesta ja ylikulusta jalankululle ja pyöräilylle.	Asemakaavoituksen loppuunsaattaminen ja rakennussuunnitelman laatiminen, Toteutus	ELY, Inkoo	ELY liittymä hankekorin,
Kantatien 51 parantaminen maantien 186 (Satamatie) liittymän kohdalla / uuden rampin rakentaminen Helsingin suuntaan.	Uusi toimenpide	Toteutus	ELY, Inkoo	
Kt 51 / Störsvikintie / Läntinen kuninkaantie, Liittymien porrastaminen ja jkp-alikulku	Uusi toimenpide	Toteutus	ELY, Siuntio	ELY liittymä hankekorin
Kt 52 kehittämisselvityksen laatiminen	Uusi toimenpide	Suunnitelman laatiminen	ELY	
Mt 116 (Suitiantie)/Ratakatu/Venteläntie tasoliittymän parantamistarpeen ja – mahdollisuuksien selvittäminen, Lohja.	Liittymästä on teetetty vuonna 2022 dronekuvaus, jonka perusteella on analysoitu liittymän liikennemäärät, liikennevirrat, sujuvuus ja liikenneturvallisuus.	Jatketaan ratkaisun etsimistä	ELY, Lohja	Toimivaa ratkaisua ei ole löydetty toistaiseksi
Hanko-Hyvinkää radan tasoristeysjärjestelyt		Tasoristeysten poistaminen	Väylävirasto	
Inkoo sataman ratayhteys		Esiselvityksen laatiminen		Satamat tärkeitä huoltovarmuuden kannalta (L12), TEN-T Status

TPO 2025-28: Tieverkon ja kuljetusyhteyksien kehittäminen

Toimenpide	Tilanne 2024	2025-2028	Vastuutahot	Huom
Hyvinkää-Karjaa radan peruskorjaus	Uusi toimenpide	Jatkosuunnittelu	Eduskunnan budjettipäätös?	Väyläviraston inv. Ohjelma 2025-2032
Hyvinkää-Hanko-radalle uusi välisuojastuspiste Rajämäki-Nummela-rata-osuudelle (0,5 M€), (Merkittävien linjaosuuksien ja ratapihojen toimivuuden parantaminen).	Uusi toimenpide	Toteutus	Väylävirasto	Väyläviraston inv. Ohjelma 2025-2032
Inkoon väylä, parantamisen yleissuunnittelu	Uusi toimenpide	Suunnitelman laatiminen	ELY	Väyläviraston suunn.ohjelmassa 2024–2027
Inkoon meriväylän parantaminen LNG-kuljetusten turvaamiseksi, inkoo	Uusi toimenpide	Toteutus	Eduskunnan budjettipäätös?	Väyläviraston inv. Ohjelma 2025-2032
Hangon satamayhteyksien (Hangon ja Koverharin satamat) parantamistarpeen ja – mahdollisuuksien selvittäminen. Koverharin sataman tieyhteyksien kehittämistä on suunniteltu Koverharin ja Lappohjan alueen yleiskaavan laadinnan yhteydessä. ensimmäisen vaiheen toimenpiteiden tarkempi suunnittelu mahdollisuuksien mukaan.	Tilanteen seuranta TPS tieyhteydestä tehty.	Tasoristeyksen poistaminen	ELY, Hanko, Väylävirasto, Hangon satama	Satamat tärkeitä huoltovarmuuden kannalta (L12)
Mt 1002 Skåldön silta, Raasepori	Uusi toimenpide	Toteutusvalmiuden saavuttaminen	ELY	Väyläviraston suunn.ohjelmassa 2024–2027
Mt 11131 Hästbölen silta U-790, Siuntio	Uusi toimenpide	Toteutus	ELY, Siuntio	UUDELY TLS 2025-2028
Mt 11107 Sikaojan silta U-5026, Lohja	Uusi toimenpide	Toteutus	ELY, Lohja	UUDELY TLS 2025-2028
Vt 1 Korissuonmäen vihersilta (hirvieläinonnettomuudet)	Uusi toimenpide	Toteutus	ELY	Väyläviraston inv. Ohjelma 2025-2032
Raskaan liikenteen palvelualueiden kehittämistarpeiden selvittäminen. Uudellamaalla on valmistumassa raskaan liikenteen vaihtoehtoisten energialähteiden jakeluverkkoselvitys. Väylävirasto on teettänyt valtakunnallisen selvityksen siitä, mitkä levähdys- tai pysäköintialueet sopisivat parhaiten kehitettäväksi osaksi TEN-T-tieverkon sähkölatausverkkoa	Uusi toimenpide	Latausinfraan toteuttamis- edellytysten tarkentaminen ja toteutuksen edistäminen: Hangon rekkaparkki, Lohjan ABC ja Hiekka	ELY, kunnat, Uudenmaan liitto, operaattorit	

TPO 2025-28: Muut kuin liikenneyhteyksiin liittyvät kärkitoimet

Toimenpide	Tilanne 2024	2025-2028	Vastuutahot	Huom.
Muut kuin liikenneyhteyksiin liittyvät kärkitoimet				
Maankäytön, palveluverkkojen ja liikennejärjestelmän suunnittelun yhteistyö	yleiskaava- ja asemakaava-lausunnoissa ja kaavojen laadinnassa otetaan huomioon liikennejärjestelmäsuunnitelma	Kaavojen ja suunnitelmien ulkopuolinen auditointi tarvittaessa	Uudenmaan liitto, kunnat	JATKUVA
Liikkumisen ohjauksen suunnitelmat (kunnat, merkittävät työnantajat, oppilaitokset ja kaupan toimijat)	Valmistelua ei ole käynnistetty.	Kannustetaan toimijoita suunnitelmien laatimiseen hyödyntäen mm. HSL:n vuoden 2025 alussa valmistuvaa selvitystä ”Liikkumisen ohjauksen nykytila ja kehittämistarpeet Helsingin seudun kunnissa” ja hyödyntäen Traficomien valtionavustuksia.	kunnat, ELY	HSL:n laatiman suunnitelman hyödyntäminen. Traficomien valtionavustukset
Jatkuva liikenneturvallisuustyö ja kestävä liikunnan edistäminen	Tehdään jatkuvana työnä. Kaikissa Länsi-Uudenmaan kunnissa toimii liikenneturvallisuusryhmä.	Toiminnan jatkaminen	kunnat, ELY	JATKUVA
Vähäpäästöisten kulkuneuvojen käytön edistäminen	Voidaan tehdä osan liikkumisen ohjauksen suunnitelmaa tai toteuttaa erikseen. SECAP, Hinkukunnat - Raskas liikenne etenee	Kuntien ilmastosuunnitelmien toimenpiteiden toteuttaminen	Kunnat	JATKUVA
Liikenteen tietopohjan ja ennustemenetelmien kehittäminen	Toimintaympäristön seurannan päivittäminen. Liipy tietopankki valmis 2022. Liikennemallin kytkeminen mukaan HSL:n malliin 2024.	Liikennemallien päivittäminen HLT 2025 aineistolla sen valmistuttua	Uudenmaan liitto	Kytkeä HELMET-malliin

Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Helsinki-Uusimaa Regional Council

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi
@Uudenmaanliitto